

Taalverkenner gezondheid

Is sinaasappelsap gezond?

Taal voor
het Leven

Taalverkenner gezondheid | toelichting (voor de afnemer)

Bedankt voor het gebruiken van de Taalverkenner.

Deze toelichting is voor degenen die de Taalverkenner afnemen bij deelnemers.

De Taalverkenner is geschikt voor deelnemers met maximaal een mbo-opleiding (of een gelijkwaardige opleiding). De deelnemer moet voldoende taalvaardig zijn om de tekst en de vragen te kunnen lezen.

Deze Taalverkenner is dus **niet** geschikt voor mensen met een hbo- of wo-opleiding of voor mensen die zich niet tot nauwelijks verstaanbaar kunnen maken in het Nederlands. Deze mensen kunt u verwijzen naar een Taalhuis bij u in de buurt. U vindt een Taalhuis in de buurt via de Taalzoeker (taalzoeker.nl).

Hoe werkt de Taalverkenner?

Het afnemen van de Taalverkenner is gemakkelijk.

VOORAF

1. Vraag de deelnemer de tekst te lezen en daarna de vragen te beantwoorden. De deelnemer moet de antwoorden zelf opschrijven en mag daarbij geen hulp krijgen. Als hij/zij een vraag niet begrijpt, mag u die vraag **niet** toelichten of versimpelen.

Het is de bedoeling dat de deelnemer op basis van de tekst een antwoord op de vragen geeft en niet op basis van kennis of ervaring. Het is immers een instrument om de leesvaardigheid in kaart te brengen. Benadruk dit, als dat nodig is.

2. Het is van cruciaal belang dat de deelnemer de tekst eerst **volledig** leest, voordat hij/zij de vragen beantwoordt.
3. De deelnemer mag bij het beantwoorden van de vragen opnieuw naar de tekst kijken.
4. De deelnemer heeft in totaal **6 minuten** de tijd om de Taalverkenner te maken. Het is de bedoeling dat u na 6 minuten de deelnemer laat stoppen met het maken van de Taalverkenner. Geef aan dat het niet erg is, als de deelnemer nog niet klaar is met de opdracht. Benadruk dat het gaat om wat de deelnemer al wél kan.

TIJDENS

5. Let op de tijd. Veel laaggeletterden doen meestal zo'n 3 minuten over het lezen van de tekst. Dat kan een eerste indicatie van laaggeletterdheid zijn. De resterende 3 minuten zijn dan vaak niet voldoende om alle zes de vragen te kunnen beantwoorden. Veel laaggeletterden hebben zo'n 12 minuten nodig om de Taalverkenner volledig te maken.
6. Als de deelnemer grote moeite heeft met het lezen van de tekst en/of het beantwoorden van de vragen, laat hem/haar dan stoppen met het maken van de Taalverkenner en bespreek de moeilijkheden die hij/zij ondervindt.

Taalverkenner gezondheid | toelichting (voor de afnemer)

NAKIJKEN ANTWOORDEN

7. Als de deelnemer alle vragen heeft beantwoord, kijkt u de antwoorden in het bijzijn van de deelnemer na. Hiervoor kunt u onderstaand antwoordmodel gebruiken. **Kijk niet naar spellingsfouten.**

Antwoorden

1. (Ongeveer) Zeven/7.
2. Omdat vruchtensap veel suiker bevat.
(eventueel aangevuld met: Je hebt dan meer kans op diabetes en overgewicht.)
3. Nee.
4. In sinaasappelsap zitten vitamine C en vezels. Deze stoffen zitten niet in cola.
5. Water drinken of thee of koffie zonder suiker.
6. Sinaasappelsap is niet zo gezond, omdat er veel suiker in zit.
(eventueel aangevuld met: en minder vezels.)

Resultaat

- 0 - 3 vragen goed = deelnemer heeft wellicht moeite met lezen.
4 - 5 vragen goed = deelnemer heeft wellicht enige moeite met lezen.
6 vragen goed = deelnemer heeft naar alle waarschijnlijkheid geen moeite met lezen.

BESPREKEN EN DOORVERWIJZEN

8. Bespreek het resultaat met de deelnemer. Vraag bij **0 - 3 vragen goed** of het klopt dat de deelnemer moeite heeft met lezen en schrijven. En als dat klopt, wat hij/zij daarmee wil?

Bedenk bij het bespreken dat op laaggeletterdheid een taboe rust. Laaggeletterden schamen zich vaak voor hun problemen met lezen en schrijven. Ze denken vaak dat ze dom zijn en dat zij de enigen zijn in Nederland. Het is dus niet altijd makkelijk om het gesprek hierover op gang te krijgen. Vertel hen dat er in Nederland 2,5 miljoen mensen zijn van 16 jaar en ouder die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen! Vertel hem/haar ook dat hij/zij er iets aan kan doen en wat dat oplevert.

9. Check bij deelnemers die **4 - 6 vragen goed** hebben of het klopt dat zij (meestal) geen moeite hebben met lezen en schrijven. Vooral bij deelnemers die niet alle vragen goed hebben, is dit van belang. Wellicht is er ook bij hen een (onbewuste) behoefte om hun taalvaardigheid te verbeteren.
10. Verwijs deelnemers die beter willen leren lezen en schrijven, door naar een taal cursus of een Taalhuis in de buurt.

Een taal cursus of Taalhuis kunt u vinden via de Taalzoeker (taalzoeker.nl) of meld de deelnemer aan via taalvoorhetleven.nl/cursist. Ook kan de deelnemer gratis bellen naar de Nationale Bellijn Lezen & Schrijven (0800 023 44 44) voor coaching en advies over taallessen. U kunt ook samen naar de bellijn bellen.

TOT SLOT

Geef de Taalverkenner (leestekst met vragen & antwoorden en toelichting) **niet** mee aan de deelnemer, omdat de Taalverkenner dan niet meer bruikbaar is.